

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»
(2 частини)**

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	Менеджмент організацій
Спеціальність	073 Менеджмент
Факультет	Економічний
Кафедра	менеджменту
Семестр	8
Кількість кредитів	6
Мова викладання	українська
Форма контролю	Іспит
Розподіл курсу в рамках програми	Всього: 180 год, з яких 40 годин лекцій, 40 годин практичних, 100 годин самостійної роботи
Викладач/екзаменатор	Доктор економічних наук, професор Князевич А.О.
Затверджено	Протокол № 2 від 02.09.2022 року Гончаров Ю.В.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Навчальна дисципліна «Менеджмент підприємницької діяльності» належить до групи базових дисциплін професійного циклу і спрямована на формування у студентів знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних засад системного управління організаціями, набуття вмінь розробки і прийняття управлінських рішень.
Мета та цілі	Метою дисципліни «Менеджмент підприємницької діяльності» є формування системи знань у сфері менеджменту, розумінні концептуальних засад системного управління організаціями, набуття вмінь розробки і прийняття управлінських рішень. Для досягнення мети поставлені такі основні завдання: вивчення функцій, видів та методів управління; оволодіння способами управління людьми та організаціями в ринкових умовах; дослідження різних видів впливу на організацію зовнішнього та внутрішнього середовища; ознайомлення з методами мотивації персоналу в різних умовах діяльності; вивчення методів та способів управлінського контролю, методів та механізмів управління; дослідження процесів здійснення комунікацій, лідерства і влади в організаціях
Результати навчання	Демонструвати знання теоретичних основ, ролі і функцій менеджменту, його видів та теорій становлення; методів і способів відбору та оцінки кадрів у сучасних умовах діяльності; типів влади і лідерства та їх особливостей; стилів і методів управління людьми й організаціями; сутності та елементів внутрішнього і зовнішнього середовища організації; видів комунікацій та інформаційних зв'язків; методів прийняття й оцінки управлінських рішень; способів мотивації персоналу; видів і форм контролю в управлінні. Мати навички аналізу ролі і місця менеджменту та його функцій; застосування методів оцінки кадрів; визначення типів влади і рівнів лідерства; використання методів прийняття й оцінки управлінських рішень з метою підвищення їх ефективності; розробки та впровадження інформаційних та комунікаційних систем; використання різних способів мотивації персоналу; раціонального використання форм контролю в управлінні.

Soft skills

Навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність.

Пререквізити

Базові знання з дисциплін: «Економіка підприємства», «Вступ до фаху», «Історія вчень менеджменту».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ**1 частина (теоретична частина)**

ЗМ	Тема	План, короткі тези	Форми контролю
Основні поняття	1. Сучасний менеджмент	Визначення менеджменту. Основні функції управління. Організаційні результати. Майстерність менеджера. Типи менеджменту. Вертикальні відмінності. Горизонтальні відмінності.	Опитування
	2. Зовнішнє середовище та корпоративна культура	Зовнішнє середовище. Взаємини організація - зовнішнє середовище. Невизначеність середовища. Адаптація до умов середовища. Внутрішнє середовище. Корпоративна культура. Середовище та культура. Типологія корпоративних культур.	Тести, опитування
Планування та стратегія	3. Постановка цілей та організаційне планування	Що таке цілі та плани. Значення цілей та планів. Цілі організації. Місія організації. Ієрархія цілей. Критерії ефективності цілей. Типи планування та організаційні результати. Модель п'яти сил. Управління за цілями. Одноразові та постійні плани. Ситуаційні плани.	Тести, опитування
	4. Формулювання та впровадження стратегії	Стратегічне мислення. Що таке стратегічний менеджмент. Стратегія компанії. Стратегічні наміри. Процес стратегічного управління. Ситуаційний аналіз. Портфельна стратегія Матриця BCG. Конкурентні сили та стратегії М. Портера. Стратегії партнерства. Впровадження та контроль над реалізацією стратегії.	Тести, опитування
	5. Прийняття управлінських рішень	Різні типи рішень та проблем. Моделі ухвалення рішень. Етапи процесу ухвалення рішення. Вплив особистості менеджера на процес прийняття рішень. Вихід на ринок та бар'єри. Диверсифікація та продукти-замінники.	Тести, опитування
Організація	6. Основи організації	Вертикальна організаційна структура. Спеціалізація робочих завдань. Управлінський ланцюжок. Владні повноваження, відповідальність та делегування. Норма керованості. Централізація та децентралізація. Формалізація. Департаменталізація. Інтеграція. Конкуренція та співпраця.	Тести, опитування
	7. Організаційні зміни та розвиток	Зміни та сучасні умови бізнесу. Модель планових організаційних змін. Рушійні сили змін. Захисники ідей та венчурні команди. Здійснення змін. Тактика змін. Типологія планових змін. Навчання та розвиток. Організаційний розвиток.	Тести, опитування
	8. Управління людськими ресурсами	Стратегічна роль управління людськими ресурсами. Вплив зовнішніх чинників управління людськими ресурсами. Конкурентна стратегія. Планування людських ресурсів. Підбір персоналу. Підготовка ефективної робочої сили. Навчання та підвищення кваліфікації.	Тести, опитування
Лідерство	9. Лідерство у організаціях	Природа лідерства. Лідерство та менеджмент. Характерні риси лідера. Поведінкові підходи. Дослідження Університету штату Огайо. Дослідження університету Мічигану. Координатна сітка лідерства. Ситуаційні підходи. Теорія Ф. Фідлер. Ситуаційна теорія П. Герсі та К. Бланчарда. Теорія «шлях-мета».	Тести, опитування
	10. Мотивація	Концепції мотивації. Основи мотивації. Традиційний підхід. Підхід із позиції людських відносин. Підхід із позиції людських ресурсів. Сучасний підхід. Теорії змісту мотивації. Теорія ієрархії потреб. Теорія ERG. Двофакторна теорія. Теорія набутих потреб. Теорії мотивації. Теорія справедливості. Теорія очікувань. Мотиваційна теорія підкріплення. Засоби підкріплення. Графіки підкріплення.	Тести, опитування
	11. Комунікації	Що таке комунікація. Комунікативний процес. Канали зв'язку. Переконавання та вплив. Невербальні комунікації. Вміння слухати. Організаційні комунікації. Формальні канали зв'язку. Комунікації у командах. Неформальні комунікативні канали.	Тести, опитування

	12. Робота в командах	Командна праця. Що таке команда? Модель ефективності командної праці. Типи команд. Формальні команди. Самоврядні команди. Характеристики команд. Розмір. Ролі учасників. Командні процеси. Стадія розвитку команди. Згуртованість команди. Командні норми.	Тести, опитування
Контроль	13. Важливість контролю	Сутність контролю. Об'єкт організаційного контролю. Запобіжний контроль. Супутній контроль. Контроль із зворотним зв'язком. Модель контролю із зворотним зв'язком. Етапи контролю зі зворотним зв'язком.	Тести, опитування
	14. Управління виробничими операціями та послугами	Організації як виробничі системи. Виробничі та сервісні операції. Операційна стратегія. Інтегроване підприємство. Системи операційного менеджменту.	Тести, опитування

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ			
2 частина (практична частина)			
ЗМ	Тема	План, короткі тези	Форми контролю
Вступ до менеджменту. Середовище	1. Сучасний менеджмент	Що означає бути менеджером? Діяльність менеджерів. Ролі менеджерів. Менеджмент у малому бізнесі та некомерційних організаціях. Менеджмент та нове робоче місце. Практика менеджменту: управління кризами та несподіваними подіями.	Кейси, есе
	2. Зовнішнє середовище та корпоративна культура	Символи. Перекази. Герої. Девізи. Церемонії. Адаптивність корпоративної культури. Формування адекватної новому робочому місцю корпоративної культури. Нові вимоги до управління корпоративною культурою. Культурологічне лідерство.	Кейси, практичні завдання
Планування	3. Постановка цілей та організаційне планування	Планування у кризових ситуаціях. Планування за умов нового робочого місця. Традиційні підходи до планування. Сучасні підходи до планування.	Кейси, практичні завдання
	4. Формулювання та впровадження стратегії	Формулювання стратегії на корпоративному рівні. Формулювання стратегії на рівні бізнес-одиноць. Формулювання стратегії на функціональному рівні. Інформаційні та контрольні системи. Людські ресурси. Використання глобальних стратегій.	Кейси, есе, практичні завдання
	5. Прийняття управлінських рішень	Впевненість, ризик, невпевненість та невизначеність. Заохочення співробітників до участі у прийнятті управлінських рішень. Сучасні підходи до ухвалення рішень.	Кейси, практичні завдання
Організація	6. Основи організації	Вертикальний функціональний підхід. Дивізіональний підхід. Матричний підхід. Командний підхід. Мережевий підхід. Віртуальна організація.	Кейси, практичні завдання
	7. Організаційні зміни та розвиток	Необхідність змін. Ініціювання змін. Пошук. Креативність. Опір змінам. Аналіз силового поля. Технологічні зміни. Зміни у продуктах. Структурні зміни. Зміни у культурі/людях.	Кейси, есе, практичні завдання
	8. Управління людськими ресурсами	Трудове законодавство. Нові тенденції у кар'єрі. Зміна «суспільного договору». Сучасні методи організації праці. Відбір. Атестація за наслідками діяльності. Збереження ефективної робочої сили. Система оплати праці. Пільги. Звільнення.	Кейси, практичні завдання
Лідерство	9. Лідерство у організаціях	Наділення владою. Авторитарний та демократичний типи лідерів. Лідерство під час здійснення змін. Харизматичні лідери. Трансформаційні лідери. Лідерство у сучасних умовах.	Кейси, практичні завдання
	10. Мотивація	Дизайн функціональних обов'язків та мотивація. Спрощення функціональних обов'язків. Ротація функціональних обов'язків. Розширення функціональних обов'язків. Збагачення функціональних обов'язків. Модель показників багатофункціональних обов'язків. Наділення повноваженнями. Задоволення від роботи та мотивація.	Кейси, есе, практичні завдання
	11. Комунікації	Відкриті комунікації. Діалог. Зворотній зв'язок та навчання. Управління організаційними комунікаціями. Комунікативні бар'єри. Подолання комунікативних бар'єрів.	Кейси, практичні завдання

	12. Робота в командах	Управління конфліктами у командах. Причини конфліктів. Стили управління конфліктами. Переваги та недоліки роботи в командах. Потенційні вигоди командної роботи. Потенційні витрати командної роботи.	Кейси, практичні завдання
Контроль	13. Важливість контролю	Контроль та бюджетування. Фінансовий контроль. Фінансова звітність. Фінансовий аналіз: інтерпретація показників. Зміна філософії контролю. Комплексне керування якістю. Методи та прийоми TQM. Чинники успіху TQM. Тенденції розвитку контролю якості та фінансового контролю. Міжнародні стандарти з якості. Нові системи фінансового контролю. Контроль на новому робочому місці. Відкрите керування. Збалансована система показників.	Кейси, практичні завдання
	14. Управління виробничими операціями та послугами	Розробка товарів та послуг. Постачання. Розміщення обладнання. Автоматизація виробництва. Дислокація будівель та споруд. Планування виробничих потужностей. Управління запасами. Значення запасів. Оптимальний розмір замовлення. Планування потреби у матеріалах. Системи just-in-time. Логістика та управління дистриб'юцією. Управління продуктивністю. Оцінка продуктивності. Підвищення продуктивності.	Кейси, есе, практичні завдання

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Дафт Р. Менеджмент. — 10-е вид. / Пер. з англ. — 2015. — 656 с. ISBN 978-5-496-01569-1
2. Daft R.L. Management 12th ed. — Cengage Learning, 2015. — 784 p. in color. — ISBN: 1285861981, 9781285861982
3. Бардась А.В. Менеджмент [Текст]: навч. посіб. / А.В. Бардась, М.В. Бойченко, А.В. Дудник. — Д.: Національний гірничий університет, 2012. — 381 с.
4. Краснокутська Н.С., Нащекіна О.М., Замула О.В. та ін. Менеджмент: Навчальний посібник. — Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», ТОВ Друкарня Мадрид, 2019. — 231 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

На першому (бакалаврському) рівні з дисципліни «Маркетинг» здобувач отримує широкий огляд всієї предметної області, як її термінології, так і основних концепцій та методів.

Теоретична складова курсу оцінюється за допомогою підсумкового тестування.

Практична складова курсу оцінюється на практичних (семінарських) заняттях, через опитування, підготовку коротких есе та за результатами виконання **індивідуального дослідного завдання** на основі тематичних досліджень, аналізу конкретних прикладів впровадження концепцій управління персоналом та організації, практичне застосування основних теорій лідерства. Використовуючи приклади наукових досліджень та практичної роботи організації.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Загальна політика Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.

Політика щодо дедлайнів та перекладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активної комунікації у групі з дотриманням правил академічної доброчесності. При виконанні завдань творчого рівня неприпустимі плагіат та списування. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ КУРСУ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-2)	2
Змістовий модуль 2 (теми 3-5)	4
Змістовий модуль 3 (теми 6-8)	4
Змістовий модуль 4 (теми 9-12)	7
Змістовий модуль 5 (теми 13-14)	3

Підсумковий контроль (теми 1-14)	40
Індивідуальне дослідне завдання	40
Підсумкова оцінка	100

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни